

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи
Кафедра соціальної роботи та педагогіки вищої школи

СИЛАБУС
нормативної навчальної дисципліни
Економічні основи соціального захисту
підготовки бакалавра
спеціальності 232 Соціальне забезпечення
освітньо-професійної програми Соціальне забезпечення

Силабус навчальної дисципліни «Економічні основи соціального захисту» підготовки бакалавра, галузі знань 23 Соціальна робота, спеціальності 232 Соціальне забезпечення, за освітньо-професійною програмою Соціальне забезпечення.

Розробник: Колосок А. М., доцент кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи, к.е.н., доцент

Силабус навчальної дисципліни затверджено зі змінами та доповненнями на засіданні кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи протокол № 7 від 22 грудня 2021 р.

Завідувач кафедри:

(доц.Чернета С. Ю.)

І. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	23 Соціальна робота 232 Соціальне забезпечення Соціальне забезпечення Перший (бакалаврський) рівень	Нормативна
Кількість годин/кредитів ECTS 180/6		Рік навчання 1
		Семестр 2-ий
		Лекції 42 год.
		Практичні (семінарські) 44 год. Лабораторні 0 год. Індивідуальні 0 год.
		Самостійна робота 82 год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Консультації 12 год.
		Форма контролю: екзамен
Мова навчання		українська

ІІ. Інформація про викладача (-ів)

Колосок Андрій Мирославович, к.е.н., доцент, доцент кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи, kolosok.andrew@vnu.edu.ua, В-307

Дні занять розміщено на <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

ІІІ. Опис дисципліни

1. Анотація курсу. «Економічні основи соціального захисту» – сучасна дисципліна, яка допомагає розвинути ефективні підходи при здійсненні будь-яких дій стосовно відповідних організацій соціальної сфери. А сучасний стан соціального захисту населення в Україні та необхідність вирішення соціальних проблем актуалізують значення дисципліни «Економічні основи соціального захисту» в житті суспільства, її впливу на соціальний розвиток держави в цілому.

2. Пререквізити. «Вступ до спеціальності», «Основи соціальної роботи».

3. Постреквізити. Одержані знання будуть необхідні для вивчення навчальних дисциплін: «Соціальна та демографічна статистика», «Менеджмент і маркетинг соціальних послуг», «Соціальне проектування» та ін.

4. Мета і завдання навчальної дисципліни. Метою навчальної дисципліни є глибоке та ґрунтовне засвоєння студентами економічних засад соціального захисту, взаємозв'язку економічної та соціальної політики держави, раціонального використання фінансових ресурсів для максимального забезпечення соціальних потреб населення.

Завдання дисципліни:

– оволодіти теоретичними знаннями щодо сутності та особливостей соціального захисту, його економічних основ та сучасного стану в державі;

- засвоїти закономірності економічних процесів у соціальній сфері та системі соціального захисту населення;

- вивчити вплив економічних чинників на соціальний добробут усього суспільства, окремих соціальних груп і верств і на кожного конкретного індивіда в умовах формування ринкових відносин;

- аналізувати динаміку і ступінь диференціації добробуту населення на місцевому рівні;

- визначати економічну ефективність соціальної роботи в регіоні, формувати пропозиції щодо раціонального використання коштів у соціальній сфері.

5. Результати навчання (компетентності).

Навчальна дисципліна спрямована на формування інтегральної компетентності (ІНТ): здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної діяльності соціального забезпечення або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Ефект навчання щодо загальних компетентностей (ЗК)

- ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

- ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

- ЗК3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

- ЗК4. Здатність планувати та управляти часом.

- ЗК5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

- ЗК6. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово у професійній діяльності.

- ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

- ЗК8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

- ЗК9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

- ЗК10. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

- ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

- ЗК12. Здатність працювати в команді.

- ЗК13. Здатність до міжособистісної взаємодії.

- ЗК14. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

- ЗК15. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

- ЗК16. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Ефект навчання щодо фахових компетентностей (ФК)

- ФК1. Здатність аналізувати суспільні процеси пов'язані з соціальним розвитком держави.

- ФК4. Здатність використовувати адміністративно-правові механізми призначення та контролю в системі соціального захисту населення.

- ФК8. Здатність використовувати методики інспекційних перевірок в системі соціального захисту населення.

- ФК9. Здатність до планування та реалізації заходів з проведення моніторингу і інспектування.

- ФК11. Здатність оцінювання якості соціальних послуг.

- ФК12. Здатність до організації та управління процесами в соціальному забезпеченні.

- ФК13. Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів у професійній діяльності.

Ефект щодо програмних результатів навчання

- ПР31. Ідентифікувати причинно-наслідкові зв'язки розвитку суспільства та прояви соціально-економічних проблем у різних категорій населення.

- ПР32. Застосовувати базові знання про основи економічної допомоги об'єктам соціального захисту.

- ПРЗЗ. Використовувати базові знання про принципи державної соціальної політики та шляхи соціального забезпечення населення.
- ПРУ1. Застосовувати методи збору інформації: аналіз документів, опитування та спостереження.
- ПРУ5. Аналізувати та оцінювати рівень матеріально-економічного захисту різних категорій населення.
- ПРК1. Використовувати усну та письмову комунікацію українською мовою для здійснення професійної діяльності.
- ПРК2. Виявляти готовність до взаємодії з колегами по роботі, приймати управлінські рішення в організації роботи виконавців
- ПРК3. Пояснювати актуальні процеси у соціальній сфері та соціальному забезпеченні.
- ПРК4. Ефективно працювати як індивідуально, так і у складі міждисциплінарної команди фахівців.
- ПРАіВ1. Визначати соціальні проблеми та потреби і причини їх виникнення, тенденції розвитку, наслідки, соціальний стан певних категорій населення.
- ПРАіВ2. Аналізувати ефективність реалізації соціально-економічної підтримки населення та здійснювати відповідну корекцію в межах компетентності.
- ПРАіВ3. Приймати практичні рішення для покращення соціального добробуту та підвищення соціальної безпеки.

6. Структура навчальної дисципліни.

Схема курсу денної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього годин денна	Лек.	Пр.	Сам. роб.	Кон с.	Методи та технології виклад. ²	Форма контр. ³	Бал оцінювання
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні основи економіки в системі соціального захисту населення								
Тема 1. Загальні засади впливу економіки на систему соціального захисту	17	4	4	8	1	лекція-диспут / Teams, Moodle	ДС, Т, РЗ/К	4
Тема 2. Особливості формування національної економіки	17	4	4	8	1	метод круглого столу / Teams, Moodle	ДС, Т, РЗ/К	4
Тема 3. Взаємозв'язок та взаємозалежність економічної та соціальної політики держави	17	4	4	8	1	лекція-диспут / Teams, Moodle	ДС, Т, РЗ/К	4
Тема 4. Економічні аспекти соціального захисту населення	17	4	4	8	1	лекція-диспут / Teams, Moodle	ДС, Т, РЗ/К	4
Тема 5. Нормативно-правове забезпечення системи соціального захисту населення	22	5	6	9	2	проблемна лекція / Teams, Moodle	ДС, Т, РЗ/К	4
Разом за модулем 1	90	21	22	41	6		Т, МКР/КР	30
Змістовий модуль 2. Добробут населення, його структура, диференціація і динаміка								
Тема 6. Матеріальний добробут населення, його структура та динаміка.	17	4	4	8	1	проблемна лекція / Teams, Moodle	ДС, Т, РЗ/К	4
Тема 7. Економічний статус як фактор диференціації у	17	4	4	8	1	лекція-диспут / Teams, Moodle	ДС, Т, РЗ/К	4

соціальному забезпеченні.								
Тема 8. Державні соціальні стандарти та соціальні гарантії.	17	4	4	8	1	проблемна лекція / Teams, Moodle	ДС, Т, РЗ/К	4
Тема 9. Моделі та програми соціального забезпечення у соціальних державах світу.	17	4	4	8	1	лекція-диспут / Teams, Moodle	ДС, Т, РЗ/К	4
Тема 10. Фінансування у системі соціального захисту населення.	22	5	6	9	2	метод круглого столу / Teams, Moodle	ДС, Т, РЗ/К	4
Разом за модулем 2	90	21	22	41	6		Т, МКР/КР	30
Разом	180	42	44	82	12	Максимальна оцінка балів		100

Примітки: ¹ Всього годин лекцій і практичних занять. ² Moodle, Teams – може застосовуватися одна з форм навчання або симбіоз у формі он-лайн лекцій для студентів з індивідуальним планом навчання, а також для студентів, які мають пропуски з поважних причин та/або під час карантинних обмежень. ³ Форма контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

6. Завдання для самостійного опрацювання.

Відео 1. Соціальний захист киян - пріоритет бюджету Києва. URL:

<https://www.youtube.com/watch?v=9KJrT-5Sy4M>

Відео 2. Кравченко Е.Ю. Соціальний менеджмент. URL:

<https://www.youtube.com/watch?v=Xy5Lbu3DIok>

Відео 3. Соціальна економіка или как предприниматели меняют общество. URL:

https://www.youtube.com/watch?v=rmdgGpIOI_4

Відео 4. Грантові можливості для соціального підприємництва. URL:

<https://www.youtube.com/watch?v=Mm82Pk1MSnQ>

Відео 5. Соціальні цілі економіки. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=h5IE-OZScLE>

Відео 6. Тенденції соціального маркетингу — Наталія Попович, Наталя Ольберт-Сінько. URL:

<https://www.youtube.com/watch?v=ybw64b1utCI>

Відео 7. Соціальна робота. Вебінар. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=n-eSrOnqjrk>

Відео 8. Посилення соціального захисту населення України. URL:

<https://www.youtube.com/watch?v=jpeQAUCbJhU>

Відео 9. Слет социальных предпринимателей. URL:

<https://www.youtube.com/watch?v=VwgZpfhYNQc>

Відео 10. Аліна Халецька. Соціальний менеджмент та розвиток територій. URL:

<https://www.youtube.com/watch?v=1p4pJW4K7yk>

Відео 11. COVID-19: Про посилення соціального захисту населення України. URL:

<https://www.youtube.com/watch?v=a0Uyq0FciHo>

Відео 12. Комітет з питань соціальної політики щодо соціального захисту ветеранів. URL:

<https://www.youtube.com/watch?v=WrsDSAGfLoU>

Відео 13. Соціальна економіка. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=53KmREZBfng>

Відео 14. Вебінар з основ проєктного менеджменту: активізація соціального служіння у громадах. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=B06xN82Zo0o>

Відео 15. Про соціально-економічні зміни в Україні. URL:

<https://www.youtube.com/watch?v=VOU8UtAsyv4>

Відео 16. Короткий та змістовний курс лекцій з економіки. URL:

<https://www.youtube.com/watch?v=vj2BM2BC0vk>

Відео 17. Безмежність потреб та обмеженість ресурсів. URL:

<https://www.youtube.com/watch?v=FkdJbJQD718>

Відео 18. Економічне зростання та інфляція. URL:

<https://www.youtube.com/watch?v=WN41n4Tjuk>

Відео 19. Крива виробничих можливостей. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=v0FoetEP00I>

Відео 20. ВВП і його таємниці. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=q3RCqDo17H0>

IV. Політика оцінювання

Політика щодо поточного та підсумкового оцінювання	Оцінювання здійснюється згідно Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань студентів Волинського національного університету імені Лесі Українки. URL : https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/11_Polozh_pro_otzin_Red_red.pdf
Політика щодо відвідування	Відвідування лекційних та практичних занять є обов'язковим. У форс-мажорних ситуаціях навчання може проходити в он-лайн формі (за погодженням з деканатом)
Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-1 бал). Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин.
Політика щодо академічної доброчесності	Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Відповідальність за академічний плагіат та порядок подання та розгляду апеляцій регулюються Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників ВНУ імені Лесі Українки. URL : https://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/03/Polozhennya-pro-zapobigannya-plagiatu.pdf
Політика щодо визнання результатів навчання у формальній, неформальній та/або інформальній освіті	Результати навчання, здобуті шляхом формальної, неформальної та/або інформальної освіти, визнаються шляхом валідації в порядку, зазначеному у Положенні про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у ВНУ імені Лесі Українки. URL : https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2020-12/7c00ef81438ad127bf5767f392c628f1.pdf

V. Підсумковий контроль

Форма підсумкового контролю успішності навчання – іспит, який складають студенти в період заліково-екзаменаційної сесії, передбаченої навчальним планом. Максимальна оцінка – 60 балів.

Студент, який набрав більше 75 балів в результаті поточного та підсумкового контролю має право погодитись на оцінку під час іспиту. У разі складання іспиту бали підсумкового контролю анулюються. Якщо студент набирає менше 60 балів за результатами поточного контролю та іспиту, він складає іспит повторно. Складання та перескладання іспиту проводиться згідно розкладу.

Питання іспиту

1. Адресний підхід у соціальному забезпеченні.
2. Благодійне фінансування діяльності соціальних установ і служб. Історія і сучасний стан.
3. Взаємозв'язок та взаємозалежність економічної та соціальної політики держави.
4. Види відхилень економічного статусу і його показники.
5. Вплив відносин власності на добробут.
6. Державні соціальні гарантії, порядок їх визначення та затвердження.

7. Державні соціальні стандарти.
8. Добробут населення: поняття, сутність, показники.
9. Економіка діяльності стаціонарних установ соціального обслуговування населення.
10. Економіка і організація діяльності підприємств та установ системи соціальної підтримки населення.
11. Економіка сім'ї як частина економічного простору соціальної роботи.
12. Економіка як матеріальна основа соціальної роботи.
13. Економічна ефективність соціальної роботи: сутність, критерії, методи визначення.
14. Економічний статус як фактор диференціації у соціальному забезпеченні.
15. Економічний статус: поняття, що визначають його чинники.
16. Економічні аспекти соціального захисту населення.
17. Економічні і соціальні проблеми системи житлово-побутового обслуговування населення.
18. Економічні особливості і тенденції розвитку системи освіти в Україні.
19. Економічні процеси в суспільстві та їх вплив на соціум.
20. Економічні та соціальні проблеми розвитку пенсійної системи України.
21. Економічні та соціальні проблеми розвитку системи охорони здоров'я в Україні.
22. Економічні та соціальні проблеми розвитку системи соціального обслуговування та спеціалізованих установ.
23. Економічні та соціальні проблеми системи освіти і культури в Україні.
24. Економічні та соціальні проблеми системи трудових відносин в Україні.
25. Економічні, правові, організаційні умови поліпшення соціально-економічного статусу незабезпечених верств населення.
26. Загальні аспекти правового забезпечення системи соціального захисту.
27. Загальні засади впливу економіки на систему соціального захисту.
28. Закономірності розвитку економічних відносин різних суб'єктів.
29. Зарубіжний досвід фінансування системи соціального захисту населення.
30. Зростання ролі економічної складової у функціонуванні сім'ї.
31. Комерційна діяльність в системі соціального обслуговування населення.
32. Маркетинг в системі соціального захисту, його характеристика та особливості.
33. Матеріальний добробут населення, його структура, диференціація та динаміка.
34. Медичне страхування в Україні і за кордоном.
35. Місце та роль соціального страхування в системі соціального захисту населення.
36. Моделі та програми соціального забезпечення у соціальних державах світу.
37. Національна соціальна сервісна служба України.
38. Нормативно-правове забезпечення системи соціального захисту населення.
39. Об'єктивна необхідність економічної підтримки населення в суспільстві ринкових відносин.
40. Організація і оплата праці фахівців з соціальної роботи.
41. Основні напрями вдосконалення економіки охорони здоров'я, освіти, сфери праці та побуту.
42. Основні напрями вдосконалення системи пенсійного забезпечення.
43. Основні принципи економіки соціального забезпечення та специфіки економічного розвитку соціальної сфери.
44. Основні принципи і джерела фінансування соціальної роботи.
45. Особливості економічної діяльності установ соціального обслуговування різних форм власності.
46. Особливості формування національної економіки.
47. Пенсійний фонд його функції та структура.
48. Підприємницька діяльність в системі соціального обслуговування населення.
49. Поняття права соціального захисту та права соціального забезпечення.
50. Поняття рівня і якості життя. Українська дійсність і закордонний досвід.

51. Поняття соціальної держави, її моделі та ознаки.
52. Предмет і метод правового регулювання соціального забезпечення.
53. Принципи економіки в сфері соціальної роботи.
54. Принципи формування державних соціальних стандартів, соціальних норм і нормативів.
55. Проблема бідності в Україні та шляхи її вирішення.
56. Програми підтримки молодого сім'ї.
57. Програми соціального захисту населення, порівняльний аналіз України, європейських країн та США.
58. Програмно-цільове фінансування, його переваги, суперечності та проблеми.
59. Прожитковий мінімум як базовий державний соціальний стандарт.
60. Регулювання економічних відносин в сфері соціального захисту населення.
61. Рівень і якість життя населення, система показників.
62. Роль некомерційних організацій в ринковій економіці.
63. Світові моделі соціального захисту населення, їхні типи та характеристики.
64. Система права соціального забезпечення.
65. Сімейний бюджет: поняття, значення, структура.
66. Служба зайнятості її функції та структура.
67. Соціальна відповідальність бізнесу.
68. Соціальна політика: напрями та проблеми.
69. Соціальна стратифікація та соціальна нерівність.
70. Соціальне обслуговування як галузь народного господарства: поняття, особливості, значення.
71. Соціальне партнерство.
72. Соціальне підприємництво.
73. Соціальне страхування як економічна основа соціального забезпечення.
74. Соціальний захист населення як складова соціальної політики держави.
75. Соціальний захист як система управління соціальними ризиками.
76. Соціальний захист: моделі, підходи та принципи.
77. Соціальні пільги: роль і проблеми.
78. Соціальні функції оподаткування.
79. Соціально-економічний потенціал сім'ї як чинник добробуту.
80. Суб'єкти і об'єкти соціально-економічного простору соціальної роботи.
81. Сутність і особливості економічної діяльності в системі соціального захисту населення.
82. Сутність і цілі економічної політики держави.
83. Сутність, принципи, основні джерела та порядок формування системи фінансів для соціальної сфери.
84. Сучасний стан соціально-економічної політики України: проблеми та стратегії розвитку.
85. Фактори відповідності між потребами і платоспроможним попитом.
86. Фінансування системи соціального захисту населення.
87. Фонд соціального страхування його функції та структура.
88. Формування системи соціально-економічної підтримки найбільш вразливих верств населення України.
89. Функції та принципи права соціального забезпечення.
90. Характеристика моделі соціального захисту в Україні.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90-100	Відмінно
82-89	Дуже добре
75-81	Добре
67-74	Задовільно
60-66	Достатньо
1-59	Незадовільно

Розподіл балів для денної форми навчання

Поточний контроль (маx = 40 балів)										Модульний контроль (маx = 60 балів)		Загальна кількість балів
Модуль 1										Модуль 2		
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2					МКР 1	МКР 2	100
T 1	T2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8	T 9	T10	30	30	
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4			

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна

1. Баранник Л. Б. Соціальний захист громадян : навчальний посібник. Дніпро: Університет митної справи та фінансів, 2017. 246 с.
2. Ганслі Теренс М. Соціальна політика та соціальне забезпечення ринкової економіки: пер. з англ. К.: Основи, 2016. С. 130.
3. Калінеску Т. В., Шаповалова Т. В., Ліхоносова Г. С. Фінансове забезпечення соціальної допомоги: підручник. Луганськ: Видавництво СНУ ім. Даля, 2013. 360 с.
4. Соціальне забезпечення в Україні: навч. посібник / кол. авторів; за ред. А. Я. Кузнецової, З. Е. Скринник, Л. К. Семів. Львів : Університет банківської справи, 2021. 547 с.
5. Шаповалова Т. М. Економічні основи соціального забезпечення: навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2018. 128с.

Додаткова

6. Атаманюк Р. Ф. Соціальна економіка : навчальний посібник. Львів : Новий світ-2000, 2015. 204 с.
7. Безлуга В.О., Загірняк Д.М., Шаповал Л. М. Соціальне страхування: навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури. 2019. 208 с.
8. Беляєв О. О. Соціальна економіка: навчальний посібник. Київ: КНЕУ, 2014. 481 с.
9. Бондаренко Н. О. Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни «Економічні основи соціальної роботи» (для бакалаврів). К.: МАУП, 2016. 30 с.
10. Игнатов В. Г. Экономика социальной сферы: учебное пособие. Москва: Издательский центр «МарТ», 2005. 528 с.
11. Камінська Т. М. Основи економічної теорії: підручник. Київ: ВСВ «Медицина». 2018. 232 с.
12. Мочерний С. В., Устенко О. А. Основи економічної теорії: підручник. Київ: Академія. 2009. 504 с.
13. Олейникова И. Н., Петренко Т. В. Экономика социальной сферы: учебно-методическое пособие. Таганрог: Издатель Ступин А.Н., 2013. 135 с.

14. Семигіна Т. Сучасна соціальна робота. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму. 2020. 275 с.

15. Утвенко В. В. Система соціального забезпечення та соціальної підтримки: навч. посіб. Київ : ДП Вид. дім «Персонал», 2018. 248 с.

16. Шишкин С. В. Экономика социальной сферы: Учебное пособие. М.: ГУ ВШЭ, 2003. 367 с.

17. Щербань С., Шейко Р., Левкіна Г. Посібник з моніторингу та оцінювання надання соціальних послуг в Україні. Харків: ХІСД. 2017. 112 с.

Інтернет-ресурси

18. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 02.09.2021).

19. Державна служба України з питань праці. URL: <https://dsp.gov.ua/> (дата звернення: 02.09.2021).

20. Державний центр зайнятості. URL: <https://www.dcz.gov.ua/> (дата звернення: 02.09.2021).

21. Законодавство України. URL: <https://www.rada.gov.ua/news/zak> (дата звернення: 02.09.2021).

22. Міністерство соціальної політики України. URL: <https://www.msp.gov.ua/> (дата звернення: 02.09.2021).

23. Національна соціальна сервісна служба України. URL: <https://nssu.gov.ua/> (дата звернення: 02.09.2021).

24. Пенсійний фонд України. URL: <https://www.pfu.gov.ua/> (дата звернення: 02.09.2021).

25. Фонд соціального страхування. URL: <http://www.fssu.gov.ua/> (дата звернення: 02.09.2021).